

Landelijk Tekenbetenonderzoek

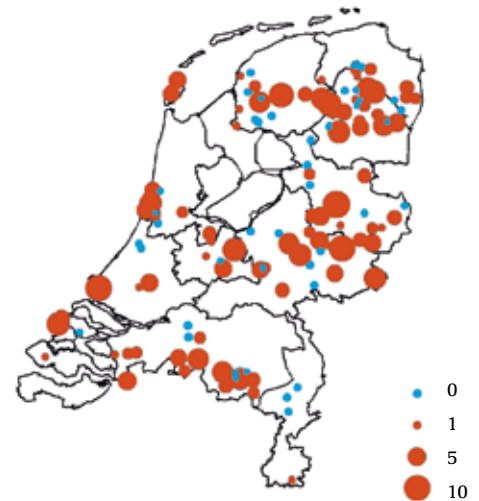
Met deze nieuwsbrief willen wij alle huisartsen die meewerken aan het Landelijk Tekenbetenonderzoek informeren over de stand van zaken van het onderzoek.

Sinds de start van het onderzoek zijn 350 deelnemers geïnccludeerd. In het kaartje hiernaast ziet u per postcode de verspreiding van deelnemers die geïnccludeerd zijn door huisartsen. De meeste deelnemers zijn geïnccludeerd door huisartsen in Luttenberg (Overijssel), Akkrum (Friesland), Oosterwolde (Friesland), Oostvoorne (Zuid-Holland), Amersfoort (Utrecht) en Burgh-Haamstede (Zeeland). 37% van de huisartsen heeft tot dusverre nog geen kans gezien een deelnemer voor het Landelijk Tekenbetenonderzoek te includeren.

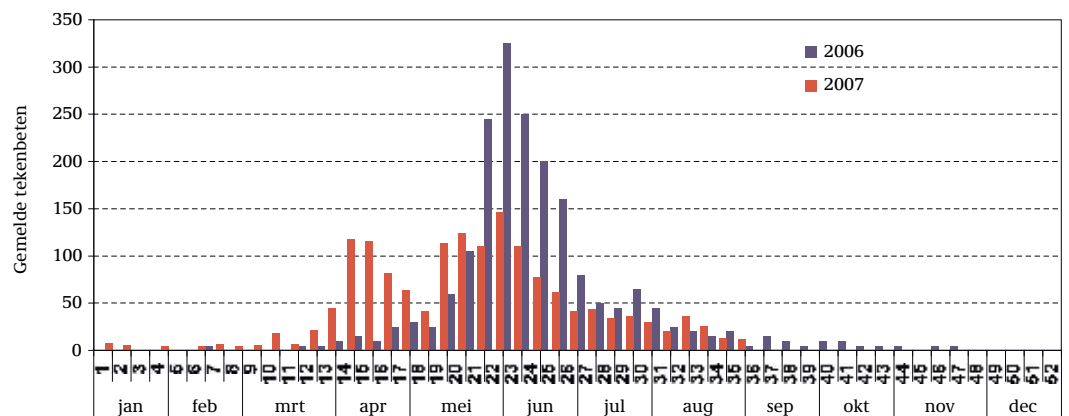
Bij de planning van het Landelijk Tekenbetenonderzoek hadden wij rekening gehouden met de seizoensdynamiek van tekenbeten in 2006 (blauwe balkjes in grafiek 1) van de Natuurkalender. Met de start van het Landelijk Tekenbetenonderzoek in mei 2007 is de eerste tekenbetenpiek van april

2007 gemist (rode balkjes in grafiek 1) en werden gedurende de periode van mei t/m september ongeveer 40% minder tekenbeten gemeld bij de Natuurkalender in 2007. De temperatuur en neerslag kunnen bijgedragen hebben aan dit verminderde aanbod van potentiële deelnemers in 2007 dan wat wij verwacht hadden naar aanleiding van gegevens uit 2005 en 2006.

Grafiek 1: Overzicht van het aantal gemelde tekenbeten per week in 2006 (blauwe lijn) en 2007 (rode lijn t/m 11-09-2007) op de website van de Natuurkalender.

Bron: www.natuurkalender.nl.

Colofon

Tekst

Ir. Agnetha Hofhuis
Drs. Jaap Tiessen

Uitgever

RIVM
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

Met medewerking van:

GGd Drenthe

GGD Fryslân

Hulpverleningsdienst
Groningen
GGD

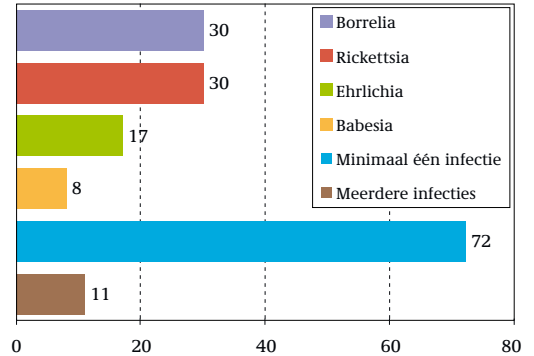
Verlenging Landelijk Tekenbetenonderzoek tot eind 2007

Aan het eind van het Landelijk Tekenbetenonderzoek willen wij graag betrouwbare antwoorden kunnen formuleren op de vraagstellingen bij dit onderzoek. Daartoe zijn circa 1200 deelnemers met teek en/of erythema migrans nodig. Omdat nu blijkt dat wij dit aantal niet zullen bereiken in september, hebben wij besloten de periode voor inclusie van deelnemers minimaal te verlengen tot eind december 2007 en mogelijk zelfs tot september 2008. Alle huisartsen die meewerken aan het Landelijk Tekenbetenonderzoek worden daarom uitgenodigd om in ieder geval nog drie maanden bij te dragen aan onze studie. Ondertussen proberen wij financiering te krijgen om de dataverzameling voor het Landelijk Tekenbetenonderzoek in 2008 nog negen maanden voort te kunnen zetten. We zullen u hier in het najaar over berichten en we zouden het erg waarderen als u verder wilt meewerken.

Resultaten van de eerste onderzochte teken

Tot nu toe hebben wij 160 teken ontvangen, afkomstig van het lichaam van deelnemers. Na ontvangst op het RIVM worden de teken met de microscoop gedetermineerd naar stadium (larve / nymf / volwassen teek, mannelijk of vrouwelijk) en soort teek (veelal *Ixodes ricinus*). Door middel van PCR (polymerase chain reaction) analyse worden de teken onderzocht op aanwezigheid van DNA van de micro-organismen *Borrelia*, *Ehrlichia*, *Rickettsia* en *Babesia*. De micro-organismen worden vervolgens geanalyseerd op genotype, zodat er onderscheid gemaakt kan worden tussen bijvoorbeeld *Borrelia garinii* en *Borrelia afzelii*. Het ziektebeeld van een Lyme-patiënt kan namelijk variëren bij besmetting door verschillende genotypen van *Borrelia*.

Van de 160 teken bleken 72 teken (45 %) besmet te zijn met minimaal één van deze micro-organismen, waarvan elf teken (7 %) meerdere micro-organismen tegelijkertijd bevatten (grafiek 2). Eén vijfde van de teken (19 %) bleek besmet te zijn met *Borrelia*, de bacterie die de ziekte van Lyme

Grafiek 2: Het aantal besmette teken per micro-organisme en het aantal teken met minimaal één of met meerdere infecties tegelijkertijd.

kan veroorzaken. Eveneens een vijfde (19 %) van de teken was besmet met *Rickettsia*, elf procent van de teken was besmet met *Ehrlichia* (ook wel *Anaplasma* genoemd) en vijf procent van de teken was besmet met *Babesia*. Van deze laatste drie micro-organismen is nog niet zeker of ze ziekte kunnen veroorzaken in de mens.

Serologisch onderzoek

In augustus begonnen de tweede bloedmonsters op het RIVM binnen te komen. Inmiddels zijn van ongeveer 100 deelnemers een tweede serum van 10 á 12 weken na de eerste bloedafname afgenomen. Pas als het tweede bloedmonster is ontvangen worden beide sera tegelijk getest op antistoffen tegen *Borrelia* om mogelijke verschillen in antistof titer zo nauwkeurig mogelijk te kunnen vaststellen. De eerste resultaten van het serologisch onderzoek worden binnenkort verwacht.

Voor informatie

Mocht u vragen of opmerkingen hebben over het Landelijk Tekenbetenonderzoek, dan kunt u contact opnemen met de onderzoekers op het RIVM, of met de onderzoekers van GGD Drenthe:

- Mw. Ir. Agnetha Hofhuis, tel. 030 - 274 22 68, agnetha.hofhuis@rivm.nl
- Dhr. Dr. Wilfrid van Pelt, tel. 030 - 274 35 60, w.van.pelt@rivm.nl
- Dhr. Drs. Jaap Tiessen, tel. 0592 - 30 63 56, j.j.tiessen@ggddrenthe.nl